

## Tuberkulos (tbc)

Avsnittet i Vårdhandboken heter ”Tuberkulos”

## Kommunerna i Kronobergs län

### Vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg i Kronobergs län

#### Framtagen av

Lena Bodin, MAS Uppvidinge Kommun  
Åsa Svensson, MAS Älmhults Kommun  
Katarina Madehall, hygiensjuksköterska  
Lena Nilsson, hygiensjuksköterska  
Magnus Hermann, smittskyddssjuksköterska

#### Utgåva

06

#### Ersätter

2008-08-29

#### Godkänd och fastställd av

Medicinskt ansvarig sjuksköterska  
i respektive kommun

#### Fastställd

2015-06-12

#### Giltig från

2015-06-12

---

Denna rutin är ett komplement till den nationella Vårdhandboken, [www.vardhandboken.se](http://www.vardhandboken.se).

På Region Kronobergs hemsida finns ett informationsblad för vård- och skolpersonal:

<http://www5.ltkronoberg.se/Centrum/Landstingets-kansli/Smittskyddsenheten/Informationsblad/Varden-/>

### Bakgrund

Tuberkulos orsakas av bakterien *Mycobacterium tuberculosis* och är en av de mest spridda infektionssjukdomarna i världen, cirka en tredjedel av jordens befolkning är smittad. Den växer mycket långsamt, vilket gör att insjuknandet kommer långsamt. Bakterierna kan leva kvar i kroppen under låg tid utan att man har några symtom.

I Sverige rapporteras cirka 650 fall/år. Av dessa kommer ca 15 fall från Kronobergs län. De flesta är inte smittsamma.

### Ingen smittsamhet

Vårdtagare anses smittfri efter 14 dagars behandling (känslig bakteriestam) eller när tuberkelsjukdomen har en annan lokalisation än lungor och larynx.

### Låg smittsamhet

När tuberkelbakterier påvisas vid odling av upphostning, sårsekret, magsköljvätska eller bronksköljvätska (lungskölvätska) men inte vid direktmikroskopi eller om vårdtagare har en obehandlad lungtuberkulos utan hosta.

### Hög smittsamhet

Vårdtagare med obehandlad eller otillräckligt behandlad direktpositiv lung- eller larynx-tuberkulos, d.v.s. tuberkelbakterier kan påvisas i upphostningsprov via mikroskopi och har upphostningar. I dessa fall vårdas vårdtagare vanligen på infektionsklinik.

### Smittvägar

Vid låg smittsamhet förekommer i praktiken ingen smittspridning om man tillämpar basala hygienrutiner. Tuberkulos kan smitta via luften, genom inandning av droppar som innehåller bakterier, om man kommer i nära kontakt med en hostande person med hög smittsamhet.

### Andningskydd/munskydd

Andningsskydd med dokumenterad filtereffekt, klass FFP3, används vid nära vård av vårdtagare med hög smittsamhet. Detta efter anvisning av vårdhygien eller smittskydd. I övrigt används ej andningsskydd/munskydd.

### **Personal**

Hälsodeklaration avseende tuberkulos ska fyllas i av nyanställd personal, se bilaga. För sjukvårdspersonal, liksom annan personal inom omsorg ser man ingen ökad risk att insjukna i tuberkulos, jämfört med övriga befolkningen. Tidigare skulle personal inom sjukvård och omsorg erbjudas vaccination, men detta är borttaget sedan 2007, då Socialstyrelsen kom med nya rekommendationer. Idag rekommenderas vaccination bara till personal som arbetar på infektions- eller lungavdelningen eller med obduktioner.

### **Vårdtagare**

Informera vårdtagare om en god ”host-hygien” d.v.s. att vända bort ansiktet vid hosta, använda engångsnäsdukar som kastas direkt i soppåse och att tvätta händerna ofta. Även vårdtagaren ska använda handdesinfektionsmedel.

### **Porslin**

Vanligt omhändertagande

### **Avfall**

Hushållsavfall. Emballeras så att skada och läckage undviks.

### **Tvätt**

Se avsnitt ”Tvätthantering”.  
Kommunerna i Kronobergs län